

(๒๒)

คำสั่งศาลรัฐธรรมนูญ

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์
ศาลรัฐธรรมนูญ

คำสั่งที่ ๓๘/๒๕๖๑

เรื่องพิจารณาที่ ต. ๒๓/๒๕๖๑

วันที่ ๒๓ พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๕๖๑

เรื่อง บริษัท ทีไอที จำกัด (มหาชน) (ผู้ร้อง) ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ว่า การดำเนินธุรกิจในรูปแบบการจัดตั้งบริษัทร่วมทุน เสือโทรคมนาคมขอด้วยรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕๖ หรือไม่

ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องสรุปได้ว่า บริษัท ทีไอที จำกัด (มหาชน) (ผู้ร้อง) เป็นรัฐวิสาหกิจและมีฐานะเป็นนิติบุคคลประเภทบริษัทมหาชนจำกัด มีวัตถุประสงค์ทำธุรกิจการสื่อสารและให้บริการโทรศัพท์ ผู้ร้องกล่าวอ้างว่าตนและบริษัท แอดวานซ์ อินโฟร์ เซอร์วิส จำกัด (มหาชน) (บมจ. เอไอเอส) อยู่ระหว่างการจัดตั้งบริษัทร่วมทุน (Joint Venture Company) และถือหุ้นร่วมกัน โดยบริษัทร่วมทุนจะซื้อเสจากผู้ร้องและ บมจ. เอไอเอส และหรือบริษัทในเครือเพื่อนำเสออกให้ผู้ประกอบการเช่าหรือใช้เพื่อติดตั้งเครื่องและอุปกรณ์โทรคมนาคมเพื่อให้บริการแก่ประชาชนที่เป็นลูกค้าของผู้ประกอบการ ซึ่งในการดำเนินธุรกิจดังกล่าวผู้ร้องมีประเด็นที่ต้องพิจารณาว่าการจัดตั้งบริษัทร่วมทุนเพื่ดำเนินการนำเสที่มีอยู่ออกให้ผู้ประกอบการเช่าหรือใช้เพื่อติดตั้งเครื่องและอุปกรณ์โทรคมนาคมเพื่อให้บริการแก่ประชาชนที่เป็นลูกค้าของผู้ประกอบการจะถือเป็น “โครงสร้างหรือโครงข่ายขั้นพื้นฐานของกิจการสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐานของรัฐอันจำเป็นต่อการดำรงชีวิตของประชาชนหรือเพื่อความมั่นคงของรัฐที่รัฐจะกระทำด้วยประการใดให้ตกเป็น

- ๒ -

กรรมสิทธิ์ของเอกชนหรือทำให้รัฐเป็นเจ้าของน้อยกว่าร้อยละห้าสิบเอ็ดมิได้” ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕๖ วรรคสอง หรือไม่ ซึ่งผู้ร้องเห็นว่าการประกอบกิจการดังกล่าวไม่ใช่กิจการสาธารณูปโภค ขั้นพื้นฐานของรัฐตามประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๕๘ และไม่มีกฎหมายกำหนดให้การประกอบ กิจการให้เช่าเสาเป็นกิจการสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐานของรัฐ อีกทั้งกิจการใดจะเป็นกิจการ สาธารณูปโภคขั้นพื้นฐานของรัฐก็ต้องพิจารณาจากลักษณะของกิจการนั้นว่าเป็นการดำเนินงานเพื่อให้ บริการสาธารณะหรือจัดไว้ให้ประชาชนโดยทั่วไปสามารถใช้ประโยชน์ได้โดยตรงหรือไม่ โดยถ้าหาก เป็นเพียงการประกอบธุรกิจกับกลุ่มลูกค้าของตนโดยเฉพาะแล้วจะไม่ใช่กิจการอันเป็นสาธารณูปโภค ขั้นพื้นฐานของรัฐ ประกอบกับกรณีนี้เป็นเพียงการให้เช่าเสาเพื่อให้ผู้ประกอบการเช่าหรือใช้สิทธิติดตั้ง อุปกรณ์โทรคมนาคมเท่านั้น ผู้ร้องไม่ได้นำเสาที่มีอยู่ออกให้บริการโทรคมนาคมเพื่อให้บริการ แก่ประชาชนโดยตรง จึงไม่ได้เป็นการจัดหรือดำเนินการให้มีกิจการสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐานของรัฐ อันจำเป็นต่อการดำรงชีวิตของประชาชน

ผู้ร้องจึงยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ เพื่อขอให้ศาลรัฐธรรมนูญ พิจารณาวินิจฉัย ดังนี้

(๑) การที่ผู้ร้องจะนำเสาที่มีอยู่ออกให้ผู้ประกอบการเช่าใช้พื้นที่บนเสาของบิรษัทร่วมทุน ของผู้ร้องจะถือเป็นการดำเนินกิจการที่เป็นโครงสร้างหรือโครงข่ายขั้นพื้นฐานของกิจการ สาธารณูปโภคขั้นพื้นฐานของรัฐอันจำเป็นต่อการดำรงชีวิตของประชาชนหรือเพื่อความมั่นคงของรัฐ ที่รัฐจะกระทำด้วยประการใดให้ตกเป็นกรรมสิทธิ์ของเอกชนหรือทำให้รัฐเป็นเจ้าของน้อยกว่าร้อยละ ห้าสิบเอ็ดมิได้ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕๖ วรรคสอง หรือไม่

(๒) การที่ผู้ร้องไม่ได้เก็บค่าบริการจากประชาชนจะถือว่าผู้ร้องเป็นรัฐที่จัดหรือดำเนินการ ให้มีสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐานที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตของประชาชนอย่างทั่วถึงตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕๖ วรรคหนึ่ง หรือไม่ และกรณีที่จะเป็นการดำเนินการตามมาตรา ๕๖ วรรคสองได้ จะต้อง เป็นกรณีตามมาตรา ๕๖ วรรคหนึ่งก่อน หรือไม่ อีกทั้งตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕๖ คำว่า “รัฐ” หมายถึงผู้ร้องหรือหน่วยงานใดของรัฐ ผู้ร้องควรมีสัดส่วนการถือหุ้นอย่างไร การถือหุ้นของรัฐ ต้องเป็นหน่วยงานเดียวหรือหลายหน่วยงาน การบริหารจัดการบริษัท การกำหนดข้อบังคับ และ สัดส่วนกรรมการต้องพิจารณาสัดส่วนการถือหุ้นหรือมีข้อจำกัดประการใด หรือไม่

ประเด็นที่ศาลรัฐธรรมนูญต้องพิจารณาเบื้องต้นมีว่า คำร้องของผู้ร้องต้องด้วยรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ที่ศาลรัฐธรรมนูญจะรับไว้พิจารณาวินิจฉัย หรือไม่

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๒๑๓ บัญญัติว่า “บุคคล ซึ่งถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญคุ้มครองไว้มีสิทธิยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อมี คำวินิจฉัยว่าการกระทำนั้นขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข ที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ” และ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “บุคคลซึ่งถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพโดยตรงและได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหาย หรืออาจจะเดือดร้อนหรือเสียหายโดยมีอาจหลีกเลี่ยงได้อันเนื่องจากการถูกละเมิดสิทธิหรือ เสรีภาพนั้น ย่อมมีสิทธิยื่นคำร้องขอให้ศาลพิจารณาวินิจฉัยคดีตามมาตรา ๙ (๑๑) ได้ โดยจะต้องยื่น คำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินเสียก่อน ภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่รู้หรือควรรู้ถึงการถูกละเมิดสิทธิหรือ เสรีภาพดังกล่าว เว้นแต่การละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพนั้นยังคงมีอยู่ก็ให้ยื่นคำร้องได้ทราบถึงการละเมิด สิทธิหรือเสรีภาพนั้นยังคงมีอยู่ และให้นำความในมาตรา ๔๘ วรรคหนึ่งและวรรคสอง มาใช้บังคับ ด้วยโดยอนุโลม โดยต้องยื่นคำร้องต่อศาลภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ได้รับความเห็น ของผู้ตรวจการแผ่นดิน หรือวันที่พ้นกำหนดเวลาที่ผู้ตรวจการแผ่นดินไม่ยื่นคำร้องต่อศาล ตามมาตรา ๔๘ วรรคสอง” และมาตรา ๔๘ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “ภายใต้บังคับมาตรา ๔๗ ผู้ใด ถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญคุ้มครองไว้ ถ้าผู้นั้นเห็นว่าการละเมิดนั้นเป็นผลจากบทบัญญัติ แห่งกฎหมายขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ ให้ยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดิน และให้ผู้ตรวจการแผ่นดิน พิจารณายื่นคำร้องต่อศาลพร้อมด้วยความเห็นภายในหกสิบวันนับแต่วันที่รับคำร้องจากผู้ร้อง โดยให้ ผู้ตรวจการแผ่นดินแจ้งผลการพิจารณาให้ผู้ร้องทราบภายในสิบวันนับแต่วันที่ครบกำหนดดังกล่าว”

พิจารณาแล้วเห็นว่า ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องเป็นกรณีที่ผู้ร้องขอให้ ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยว่าการที่ผู้ร้องดำเนินธุรกิจในรูปแบบการจัดตั้งบริษัทร่วมทุน เสาโทรคมนาคม โดยการจะนำเสาที่มีอยู่ออกให้ผู้ประกอบการเช่าหรือใช้พื้นที่บนเสาของบริษัทร่วมทุน ของผู้ร้องถือเป็นการดำเนินกิจการที่เป็นโครงสร้างหรือโครงข่ายขั้นพื้นฐานของกิจการสาธารณูปโภค ขั้นพื้นฐานของรัฐอันจำเป็นต่อการดำรงชีวิตของประชาชนหรือเพื่อความมั่นคงของรัฐที่รัฐจะกระทำ

- ๔ -

ด้วยประการใดให้ตกเป็นกรรมสิทธิ์ของเอกชนหรือทำให้รัฐเป็นเจ้าของน้อยกว่าร้อยละห้าสิบเอ็ดมิได้ ตามที่รัฐธรรมนูญ มาตรา ๕๖ วรรคสองบัญญัติหรือไม่ และมีคำขอเกี่ยวกับรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕๖ ว่าผู้ร้องอยู่ในฐานะเป็นรัฐที่จัดหรือดำเนินการให้มีสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐานที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต ของประชาชนอย่างทั่วถึงหรือไม่ และกรณีที่จะเป็นการดำเนินการตามมาตรา ๕๖ วรรคสองได้ จะต้อง เป็นกรณีตามมาตรา ๕๖ วรรคหนึ่งก่อนหรือไม่ คำว่า “รัฐ” หมายถึงหน่วยงานใด ผู้ร้องควรมี สัดส่วนการถือหุ้นอย่างไร และการถือหุ้นของรัฐต้องเป็นหน่วยงานเดียวหรือหลายหน่วยงาน การบริหารจัดการบริษัท การกำหนดข้อบังคับ และสัดส่วนกรรมการต้องพิจารณาสัดส่วนการถือหุ้น หรือมีข้อจำกัดประการใด หรือไม่ ซึ่งการยื่นคำร้องเพื่อมีคำวินิจฉัยว่าการกระทำขัดหรือแย้ง ต่อรัฐธรรมนูญตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ นั้น ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่ บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ เมื่อข้อเท็จจริงไม่ปรากฏว่ามีการกระทำใดอันเป็นการละเมิดสิทธิและเสรีภาพ ตามรัฐธรรมนูญของผู้ร้อง ทั้งผู้ร้องไม่ได้ยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินเสียก่อน ผู้ร้องเพียงยื่นคำร้อง ให้ศาลรัฐธรรมนูญแปลความหรืออธิบายความหมายของรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕๖ เพื่อให้ผู้ร้องดำเนิน กิจการธุรกิจในรูปแบบการจัดตั้งบริษัทร่วมทุนเสาโทรคมนาคมโดยชอบด้วยรัฐธรรมนูญเท่านั้น กรณีจึงไม่ต้องด้วยพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ และมาตรา ๔๘ วรรคหนึ่ง ดังนั้น ผู้ร้องจึงไม่อาจยื่นคำร้องดังกล่าว ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ได้

อาศัยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงมีคำสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณาวินิจฉัย และเมื่อมีคำสั่ง ไม่รับคำร้องไว้พิจารณาวินิจฉัยแล้ว คำขออื่นย่อมเป็นอันตกไป

- ๕ -

(คำสั่งที่ ๓๘/๒๕๖๑)

(นายจรูญ ภัคดีธนากุล)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายชัย ชลวร)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายทวีเกียรติ มีนะกนิษฐ)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายนครินทร์ เมฆไตรรัตน์)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายบุญส่ง กุลบุปผา)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายปัญญา อุดชาชน)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายวรวิทย์ กังศศิเทียม)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายอุดมศักดิ์ นิติมนตรี)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ